

SYLABUS ZAJĘĆ
Informacje ogólne

Fonetyka i fonologia	
Rodzaj ZAJĘĆ	Obowiązkowy
Wydział PUM	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Logopedia kliniczna z terapią zajęciową
Specjalność	Nie dotyczy
Poziom studiów	jednolite magisterskie ☐ I stopnia X II stopnia ☐
Forma studiów	stacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	Rok I, semestr I i II
Liczba przypisanych punktów ECTS	3 pkt. ECTS
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	wykłady – 10 godz. ćwiczenia – 10 godz.
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się	Egzamin ☐ opisowy ☐ testowy ☐ praktyczny X ustny
Kierownik jednostki	dr n. zdr. Anna Knyszyńska
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	mgr Marzena Susczyk E-mail: marzena.susczyk@pum.edu.pl Tel.: 91 441 47 62
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Samodzielna Pracownia Nauk Humanistycznych i Terapii Zajęciowej ul. Chłapowskiego 11, 70-103 Szczecin tel. (91) 4414 751
Strona internetowa jednostki	https://www.pum.edu.pl/studia_iii_stopnia/informacje_z_jednostek/wnoz/zakad_nauk_humanistycznych_w_medycynie/
Język prowadzenia zajęć	polski

***zaznaczyć odpowiednio, zmieniając ☐ na X**

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		Przedmiot przygotowuje do diagnozowania nieprawidłowości wymowy i do nauczania prawidłowej artykulacji głosek polskich.
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	Wiedza i umiejętności z gramatyki języka polskiego zdobyte podczas wcześniejszych etapów edukacji na poziomie szkoły średniej
	Umiejętności	
	Kompetencji społecznych	Umiejętność pracy w grupie

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do) efektów uczenia się dla kierunku	Sposób weryfikacji efektów UCZENIA SIĘ*
W01	Zna cechy artykulacyjno-akustyczne samogłosek i spółgłosek języka polskiego; potrafi opisać poprawne i wadliwe artykulacje głosek.	W26	EU, W
W02	Zna zasady normatywnej wymowy języka polskiego i potrafi zapisywać normatywne wypowiedzi	W28	EU
W03	Posiada wiedzę obejmującą teorię i metodologię z zakresu podstaw językoznawstwa, filologii polskiej.	W35	EU
W04	Rozpoznaje i charakteryzuje podstawowe elementy wiedzy obejmujące teorię i metodologię z zakresu filologii polskiej.	W90	EU
U01	Posiada umiejętność doboru odpowiednich metod pracy oraz technik terapii w odniesieniu do poszczególnych zaburzeń funkcjonowania.	U24	PS
U02	Potrafi analizować i wykorzystywać praktycznie wiedzę z fonetyki i fonologii współczesnego języka polskiego oraz z fonetyki akustycznej i wizualnej na potrzeby działań logopedycznych	U49	PS
U03	Potrafi dokonać transkrypcji fonetycznej wypowiedzi.	U52	PS
U04	Stosuje metody i środki wspierające	U71	PS

	prawidłową wymowę w zakresie artykulacji, dykcji, intonacji, fonacji		
K01	Rozumie znaczenie ciągłego doskonalenia zawodowego i rozwoju osobistego	K05	PZP
K02	W swojej praktyce zachowuje wysokie standardy etyczne zawodu logopedy	K02	PZP
K03	Posiada zdolność do pracy w zespole, aktywnie uczestniczy w pracy grup (zespołów) i organizacji	K03	PZP

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć

lp. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć				
		Wykład	e-learning	Ćwiczenia		
1	W01	X				
2	W02	X				
3	W03	X				
4	W04	X				
5	U01			X		
6	U02			X		
7	U03			X		
8	U04			X		
9	K01			X		
10	K02			X		
11	K03			X		

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH

Lp. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się dla ZAJĘĆ
Wykłady			
TK01	Co logopeda powinien wiedzieć o języku? Język jako system komunikacyjny. Znaczeniowość w języku. Znaki i dźwięki mowy.	1	W03, W04
TK02	Fonetyka – przedmiot badań, podstawowe pojęcia (głoska, fonem, litera, sylaba). Przedmiot i zastosowanie fonetyki. Historia fonetyki. Metody badań w fonetyce. Działy fonetyki. Fonologia – przedmiot badań. Różnicowanie pojęć.	1	W02, W03, W04

TK03	Aparat artykulacyjny, narządy mowy. Realizacja dźwięków mowy. Uwarunkowania pozycyjne głosek. Typy wymowy. Wada wymowy a błąd wymowy.	1	W01, W02, W04
TK04	Różne odmiany współczesnej polszczyzny. Znaczenie terminu kultura języka. Kryteria poprawności językowej. Norma językowa a błąd językowy, rodzaje błędów językowych.	1	W02, W03
TK05	Klasyfikacja głosek polskich – kryteria podziału. Fizyczne właściwości dźwięków mowy. Samogłoski języka polskiego – właściwości samogłosek, trójkąt Benniego. Geneza i rozwój samogłosek nosowych w polszczyźnie.	1	W01, W02
TK06	Spółgłoski polskie – kryteria podziału, charakterystyka artykulacji. Wymowa normatywna i wadliwa. Patofonetyka – nowe spojrzenie na wadliwe realizacje dźwięków.	1	W01, W02
TK07	Upodobnienia wewnątrzwyrazowe. Klasyfikacje i istota upodobnień.	1	W01, W02, W04
TK08	Analiza upodobnień pod względem dźwięczności, pod względem miejsca artykulacji, pod względem stopnia zbliżenia narządów mowy - wewnątrzwyrazowych i międzywyrazowych.	1	W01, W02
TK09	Zasady akcentowania w języku polskim. Akcent oksytoniczny, paroksytoniczny i proparoksytoniczny. Wyrazy	2	W01, W02, W04

	akcentowane i nieakcentowane, zestroje akcentowe, akcent wyrazowy i zdaniowy. Prozodia – elementy wypowiedzi: rytm, intonacje, zestroje intonacyjne.		
Ćwiczenia			
TK01	Geneza różnic między pisownią a wymową w języku polskim. Analiza podstawowych zasad ortografii polskiej.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK02	Pismo fonetyczne – ćwiczenia w zapisywaniu głosek alfabetem fonetycznym sławistycznym.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK03	Samogłoski i ich połączenia. Funkcje samogłoski /i/ - ćwiczenia w zapisie	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK04	Cechy artykulacyjne spółgłosek. Obrazy głosek – rentgenogramy, labiogramy, symulacje realizacji głosek w 3D.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK05	Analiza wymowy polskich głosek, ćwiczenia słuchu fonematycznego i kinestezji artykulacyjnej.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK06	Spółgłoski sonorne – właściwości i wymowa. Redukcje normatywne i nienormatywne grup spółgłoskowych.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK07	Upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe – analiza pod względem dźwięczności.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK08	Upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe – analiza pod względem miejsca artykulacji.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03

TK09	Upodobnienia wewnątrzwyrazowe i międzywyrazowe – analiza pod względem stopnia zbliżenia narządów mowy.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
TK10	Norma wzorcowa i użytkowa. Rozsunięcia artykulacyjne. Ćwiczenia słuchu fonematycznego i kinestezji artykulacyjnej.	2	U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03
Zalecana literatura:			
Literatura podstawowa			
Łuczyński E., <i>Wiedza o języku polskim dla logopedów</i> , Gdańsk 2015			
Maciołek M., Tambor J., <i>Głoski polskie</i> , Katowice 2012			
Tambor J., <i>Fonetyka współczesnego języka polskiego</i> . Warszawa 2007			
Tambor J., Ostaszewska D., <i>Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Ćwiczenia</i> , Warszawa 2004			
Więcek-Poborczyk I., Lipiec D., <i>Patofonetyka w praktyce logopedycznej, Głos-język-komunikacja, T.4.</i>			
Nakład pracy studenta			
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]		
	W ocenie (opinii) nauczyciela		
Godziny kontaktowe z nauczycielem	30		
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	10		
Czytanie wskazanej literatury	10		
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	-		
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	5		
Przygotowanie do egzaminu	20		
Inne – e-learning			
Sumaryczne obciążenie pracy studenta			
Punkty ECTS za moduł/przedmiot	3		
Uwagi			

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów kształcenia:

EP – egzamin pisemny

EU - egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny
K – kolokwium
R – referat
S – sprawdzenie umiejętności praktycznych
RZĆ – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników
O - ocena aktywności i postawy studenta
SL - sprawozdanie laboratoryjne
SP – studium przypadku
PS - ocena umiejętności pracy samodzielnej
W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć
PM – prezentacja multimedialna
PZP – prowadzenie zajęć praktycznych według własnego konspektu